

Reactie van Schiphol Airport Retail (SAR) op de internetconsultatie van de wijziging van de Tabaks- en rookwarenwet in verband met een verkoopverbod voor tabaksproducten en aanverwante producten in andere verkooppunten dan speciaalzaken.

Hoofddorp, 22 december 2024

Over Schiphol Airport Retail (SAR)

Schiphol Airport Retail exploiteert op Amsterdam Airport Schiphol achter de douane en in het Schengengebied circa tien winkels met een uitgebreid assortiment dat voornamelijk bestaat uit luxe chocolade, dranken en exclusieve tabaksartikelen. De winkelorganisatie, waarin het grootste deel van de circa 250 medewerkers werkt, wordt ondersteund door professionele en ambitieuze teams op de afdelingen Logistiek en Kantoor, met onder andere specialisten op het gebied van Category Management, Marketing, IT, Security, Finance, Staff Planning en HR. SAR is qua omzet één van de grootste retailers op Amsterdam Airport Schiphol en streeft een zo persoonlijk mogelijke klantbenadering na in de schijnbaar anonieme omgeving van één van de grootste luchthavens van Europa.

Schiphol Airport Retail is een zelfstandig bedrijf met twee aandeelhouders: het Duitse familiebedrijf Gebr. Heinemann (gespecialiseerd in Travel Retail) bezit sinds mei 2015 60 procent van de aandelen en Schiphol Group heeft een belang van 40 procent.

Reactie op de voorgestelde wetwijziging

SAR heeft met belangstelling kennisgenomen van de inhoud van de wetwijziging. Wat ons opvalt is dat de verkoop van tabaksproducten in de sector transport en passagiersvervoer in de wetwijziging niet nader wordt benoemd en beschreven. Wij denken dan specifiek aan het vervoer van passagiers in (internationale) treinen, ferry's of veerboten, vliegtuigen en luchthavens.

Duty Free is een unieke retailomgeving die zich richt op internationale reizigers die goederen kopen die bestemd zijn voor consumptie buiten het land waar ze verkocht worden. De Duty Free markt heeft geen tastbare invloed op de binnenlandse verkoop van tabaksproducten en aanverwante producten en de invoering van nieuwe beperkingen op de Duty Free verkoop draagt niet bij aan de plannen van de regering om een rookvrije generatie te creëren, maar zou luchthavens, luchthavenwinkeliers en de bredere reisdetailhandel onevenredig benadelen. In deze reactie geven wij uitleg van de Duty Free distributieketen, die illustreert dat het verwijderen van één verkooppunt reizigers er niet van zal weerhouden om tijdens hun reis elders tabaksproducten te kopen.

Onze Duty Free winkels op de luchthaven Schiphol verschillen wezenlijk van de reguliere tabaksdetailhandel in Nederland. Het specifieke bezoekersprofiel binnen de Duty Free winkels op Schiphol en de streng gereguleerde en jeugdluwe omgeving waarin zij zijn gevestigd zijn niet vergelijkbaar met (tabaks-) verkooppunten in de rest van Nederland.

Voor de luchthaven Schiphol gelden specifieke en bijzondere regels en omstandigheden, zoals:

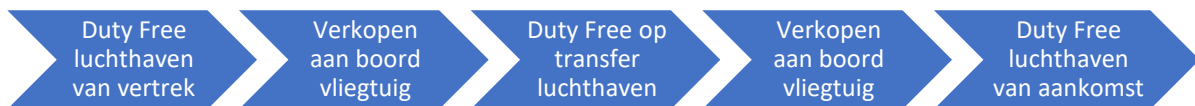
- Alleen voor export
Tabaksproducten die worden verkocht in Duty Free winkels in vertrekhallen aan de luchtzijde (achter de Douane) zoals op Schiphol, zijn niet bestemd voor consumptie in het land waar ze zijn gekocht, maar worden uitsluitend verkocht voor export en worden ongeopend door de passagier meegenomen naar hun eindbestemming. Duty Free producten worden niet ingevoerd naar het eigen grondgebied maar blijven onder een douaneschorsingsprocedure.
- Weinig jeugd en streng gecontroleerde omgeving op luchthavens
Op luchthavens is een unieke situatie van toepassing, omdat het een streng gecontroleerde omgeving met relatief weinig minderjarigen betreft. Ter illustratie, op Amsterdam Schiphol Airport bedraagt de categorie 14- tot 18-jarigen slechts 1,4 procent van de totale reizigerspopulatie. Daarbij komt dat de minderjarigen die er zijn, zich vrijwel altijd onder begeleiding van hun ouders of een andere vorm van supervisie bevinden.
- Beperkte toegang
De aankoop van Duty Free producten is beperkt tot reizigers met een geldig reisdocument.
- Goede naleving van de leeftijds grens in Duty Free winkels
Omdat alleen klanten met een geldige boardingpass en een paspoort producten (waaronder tabak) in de Duty Free winkels kunnen kopen, is de naleving van de leeftijds grens op Schiphol effectief en goed gewaarborgd.
- Zeer Beperkte blootstelling voor jongeren
Duty Free detailhandel vindt plaats in een beveiligde omgeving. Het is geen omgeving waar mensen vaak komen. Daarom is er weinig of geen blootstelling aan producten die te koop zijn in Duty Free winkels, behalve tijdens internationale reizen. Alle passagiers reizen met een paspoort en de leeftijd en geschiktheid van de klant om tabaksproducten te kopen kan gemakkelijk worden gecontroleerd. Als gevolg hiervan is het aantal aankopen door minderjarigen in de Duty Free verkoop vrijwel nihil.
- Hoge Nederlandse prijzen voor tabaksproducten
Bovendien ligt het niet voor de hand dat (onder 18-jarige) Nederlandse reizigers met een bestemming binnen de EU, op Nederlandse luchthavens tabaksproducten zullen kopen. Voor hen geldt dat de verkoopprijs gelijk is aan de prijs die in de reguliere Nederlandse verkooppunten buiten Schiphol moet worden betaald, en die ligt zeer fors hoger dan in veel populaire EU (vakantie) bestemmingen.
- Specifieke productbasis:
Hoewel de aard van de Duty Free verkoop de verkoop van andere goederen inhoudt (bijv. alcohol), worden Duty Free artikelen niet verkocht naast dagelijkse kruidenierswaren of algemene artikelen, waardoor tabaksproducten niet genormaliseerd worden en in plaats daarvan beschouwd moeten worden als een gespecialiseerde detailhandelaar.
- Afwijking of uitzondering van bestaande regelgeving is niet ongebruikelijk
Dat er voor de luchthaven Schiphol achter de Douane specifieke en bijzondere regels en omstandigheden gelden voor de Duty Free verkoop blijkt onder andere uit het winkelaanbod. Zo worden in afwijking van de bestaande regelgeving in de Duty Free winkels naast alcoholische producten ook tabaksproducten aangeboden en verkocht. Dit is voor de reguliere detailhandel (slijterijen) in Nederland niet mogelijk.
- Weloverwogen aankopen / merkentrouw:
De Duty Free klant koopt weloverwogen bepaalde merken. Deze aankopen worden gedaan in slossen van 200 stuks of een veelvoud daarvan en zijn voornamelijk vooraf geplande aankopen.

Wanneer de passagier het merk van zijn keuze niet kan vinden, zal hij de verkoop meestal uitstellen tot een volgende verkoopgelegenheid en de verkoop en de daaruit voortvloeiende inkomsten gaan verloren aan een concurrent (mogelijk met inbegrip van verkoop aan boord, op transferluchthavens of Duty Free bij aankomst in andere rechtsgebieden).

De Duty Free distributieketen

Een reiziger die naar een niet-EU-bestemming vertrekt, heeft verschillende mogelijkheden om Duty Free producten te kopen. Deze vinden plaats binnen een gesloten en strak gecontroleerde tijdlijn. Hoewel elke detaillist concurreert met de andere detaillist langs de tijdlijn, is de mogelijkheid voor de klant om te kopen strikt gesegmenteerd: elke detaillist heeft de mogelijkheid om alleen op specifieke verkooppunten aan de passagier te verkopen.

De retail-tijdlijn voor de passagier:

Wanneer een klant het product dat hij zoekt niet vindt op de luchthaven van vertrek, stelt hij zijn aankoop gewoon uit tot een volgende winkelmogelijkheid op een later moment tijdens zijn reis. De luchthaven van vertrek verliest het voordeel van de verkoop en de daaruit voortvloeiende inkomsten, die worden doorgegeven aan een concurrent, hetzij aan een luchtvaartmaatschappij via verkoop aan boord, een belastingvrij aanbod op een transferluchthaven of een belastingvrije winkel bij aankomst op de luchthaven van bestemming.

Dit model is van toepassing op alle vluchten die de EU verlaten, zelfs naar buurlanden zoals Zwitserland of Noorwegen die beide belastingvrije winkels bij aankomst hebben.

Het is daarom duidelijk dat elke verandering in de regulering van de verkoop van tabaksproducten in Duty Free winkels de aankoop simpelweg een stap verder zal duwen in de detailhandel voor de passagier, met als gevolg inkomstenverlies voor de Duty Free winkeliers en geen voordeel voor de volksgezondheid voor de passagier of de staat.

Duty Free verkopen zijn van vitaal belang voor SAR en luchthavens zoals Schiphol

- Duty Free is vastgelegd in het internationaal recht
Duty Free producten aankopen is een kenmerk van het internationale reizigersverkeer dat reizigers al meer dan zeventig jaar genieten. Het Verdrag van Chicago inzake de internationale burgerluchtvaart uit 1944, het Verdrag van New York inzake douanefaciliteiten voor rondreizende reizigers uit 1954 en het herziene Verdrag van Kyoto inzake douanefaciliteiten voor reizigers van de Wereld Douane Organisatie uit 1999 bevatten elk bepalingen die het recht van reizigers beschermen om Duty Free aankopen internationaal mee te nemen.
- Vitale bijdrage aan inkomsten van luchthavens, luchtvaartmaatschappijen en veerboten:
De Duty Free detailhandel is de hoeksteen van de groei en ontwikkeling van de luchtvaart, de zeevaart en het toerisme wereldwijd. Uit een recente economische analyse van Airports Council International (ACI) blijkt dat 46,5% van de wereldwijde luchthaveninkomsten afkomstig is uit commerciële bronnen, waarbij de Duty Free verkoop de grootste bijdrage levert. Zonder de

inkomsten uit Duty Free verkoop zouden luchthavens in de Benelux en de rest van de wereld niet kunnen investeren in verbeteringen van de infrastructuur en het ondersteunen van de toerisme-industrie. Tabaksproducten zijn een belangrijk onderdeel van het Duty Free detailhandelsaanbod en zijn goed voor 7% van de wereldwijde Duty Free omzet. Het is echter belangrijk op te merken dat de Duty Free verkoop slechts naar schatting 1% van de totale tabaksverkoop wereldwijd uitmaakt.

- Een belangrijke drijfveer voor bezoekers
Tabakproducten in Duty Free winkels zijn een belangrijke trekker die de belangstelling voor het Duty Free winkelaanbod vergroot. Algemeen wordt erkend dat voor elke €1 die aan tabak wordt besteed, de klant tot twee keer dat bedrag uitgeeft aan andere producten.

Ons verzoek

Uit het bovenstaande blijkt dat op de luchthaven Schiphol bij de Duty Free verkoop van tabaksproducten met de huidige inrichting van de verkooppunten tegemoet wordt gekomen aan het uitgangspunt van het kabinet namelijk “..... *het beschermt jongeren en gestopte rokers tegen de verleiding om te gaan roken en voorkomt impulsaankopen van rokers.*”

Bovendien wordt in deze wetwijziging onder Artikel I, onderdeel C, een nieuw artikel 7 geïntroduceerd. In dit artikel gaat het onder andere om verkooppunten die door hun bijzondere aard of omstandigheid zijn uitgezonderd van het verkoopverbod.

Wij vragen ons af of gezien de bovengenoemde wezenlijke verschillen tussen de verkooppunten op de luchthaven Schiphol en alle andere reguliere tabaksverkooppunten in Nederland, de verkooppunten op Schiphol in zijn huidige vorm ook niet (i) kunnen worden gelijkgesteld aan speciaalzaken, dan wel (ii) kunnen worden uitgezonderd van de regel dat de verkoop van tabaksproducten (en aanverwante producten) is voorbehouden aan speciaalzaken. Wij vernemen graag de zienswijze van het kabinet en of zij de argumenten van SAR onderschrijft op grond waarvan de verkooppunten op de luchthaven Schiphol wezenlijk verschillen van andere verkooppunten in ons land.

Tenslotte horen wij graag wat deze wetwijziging betekent voor alle andere verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten die gerelateerd zijn aan het vervoer van passagiers in (internationale) treinen, ferry's of veerboten en vliegtuigen.

Schiphol Airport Retail (SAR)
Simon Asmus, Managing Director
Hoeksteen 15
3132 MT Hoofddorp